

Magyar
Nemzeti
Vidéki
Hálózat

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat és vidékink fejlesztése (elnöki köszöntő)

Dr. Csatári Bálint, geográfus,
az MNVH elnöke

MUT XVIII. vándorgyűlése, 2012. október 11-12.

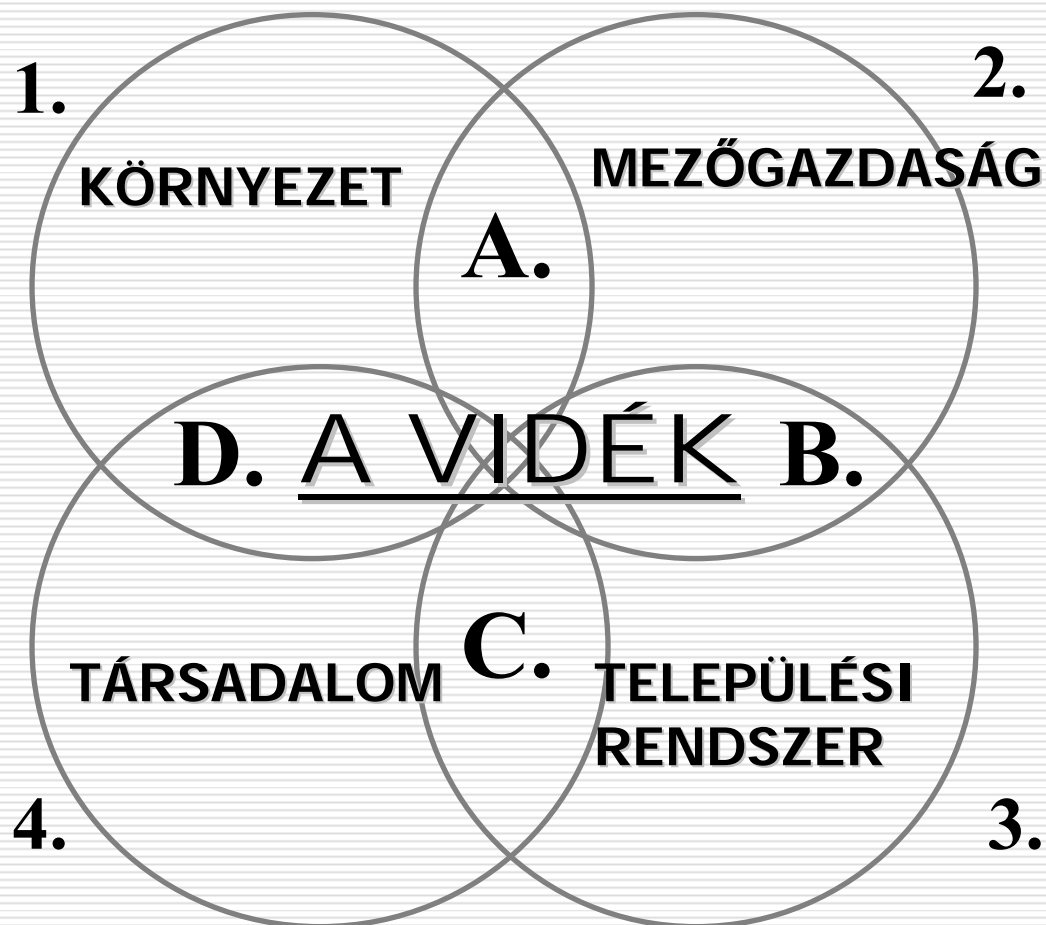
Hajdúböszörmény

A „hely szelleme”

A vidékről való gondolkodás és lehetséges „helye” a politikában

- természet- és környezetvédelem
- vízkeret-irányelvek
- agrárkörnyezetvédelem
- piacképes mezőgazdaság
- település(falu- és tanya)politika
- területfejlesztés és regionális politika
- szociálpolitika
- kultúr- és oktatáspolitikai
- turizmus

A vidék fogalma

- ❑ **A VIDÉK** olyan sajátos **térség** (terület)
- ❑ Amely **NEM VÁROSIAS**
- ❑ Ahol fontos a **mező- és erdőgazdaság tájfenntartó szerepe,**
- ❑ Ahol **alacsony a népsűrűség,**
- ❑ Ahol az **ott élő társadalom „vidékinék” gondolja és érzi magát**

Fontos megjegyzések:

A vidék „relatív” fogalom, „önmagában” nem definiálható

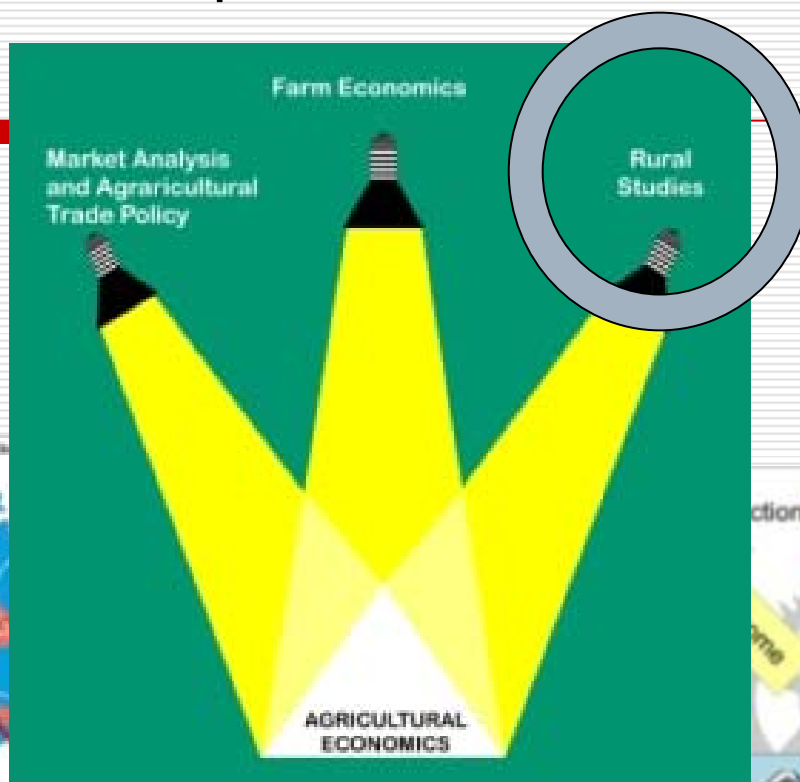
A városnak van vidéke (nélküle nem létezik, kivéve mezőváros☺).

A vidék „társadalomképét”, imázsát a város formálja.

Budapest – és „a magyar vidék” viszonya

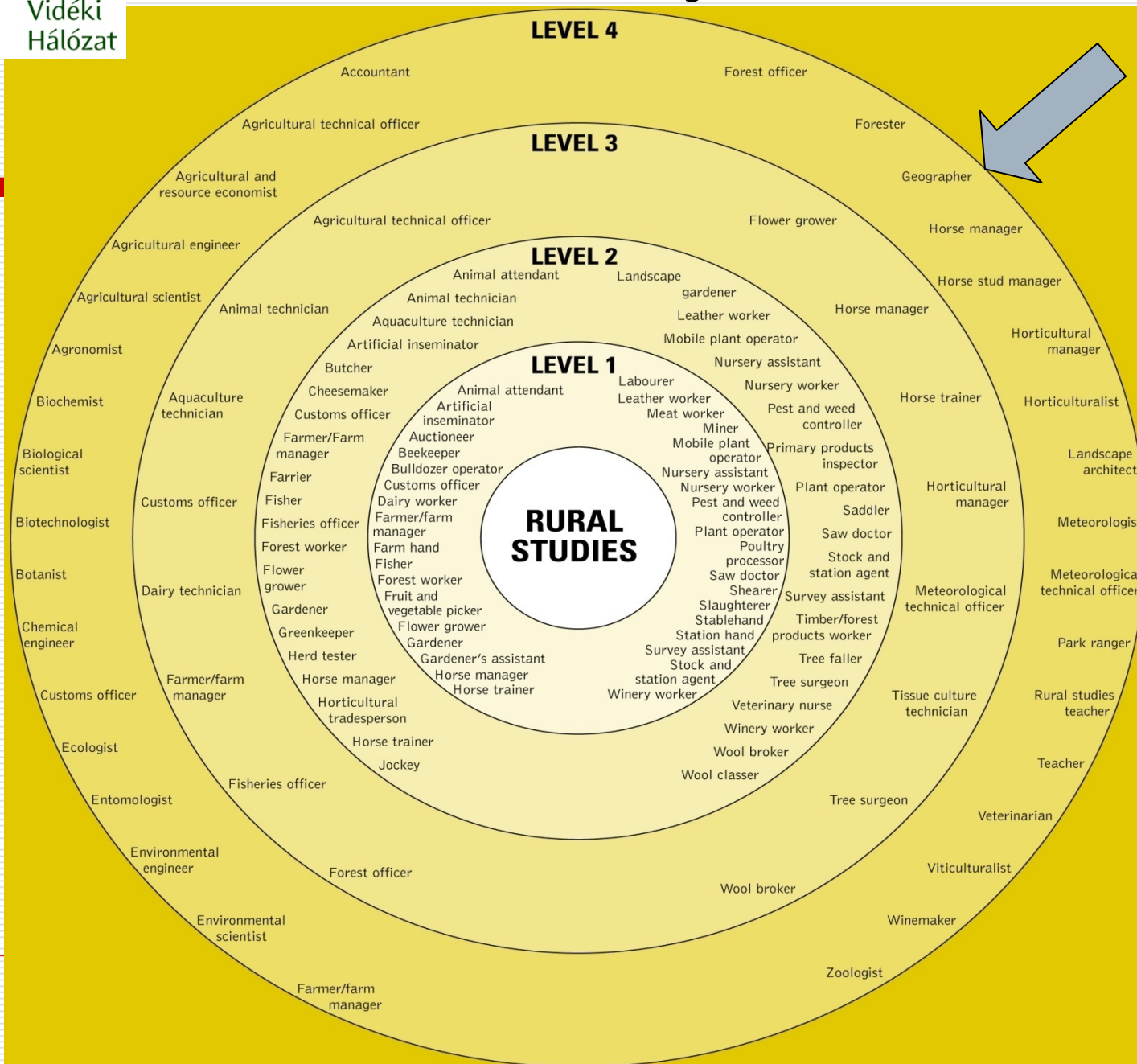
A vidéki tér fontossága NŐ (erőforrások, talaj, fenntartható környezet, élelemtermelés,

Európában „a vidék tudományok” sok szempontú tudáskészlete működik.

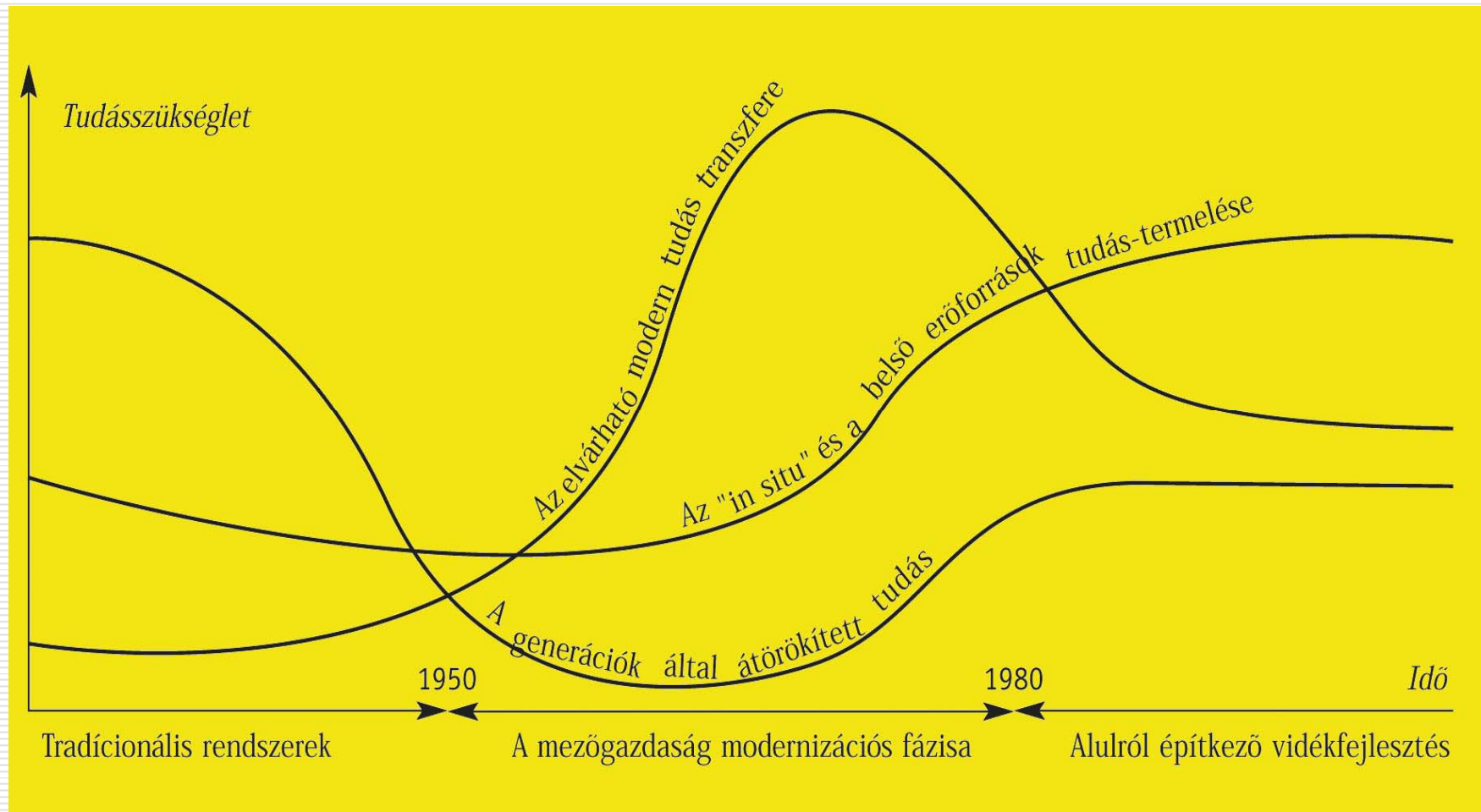

A vidéktudományoknak „rendszere” van

Új „vidék-tudás” kell!

Európa 2020

Az uniós mezőgazdaság és vidékfejlesztés – az Európa 2020 stratégiával összhangban álló –**intelligens, fenntartható és inkluzív** növekedését célzó erőforrás-hatékonyság érdekében a KAP célkitűzései a következők:

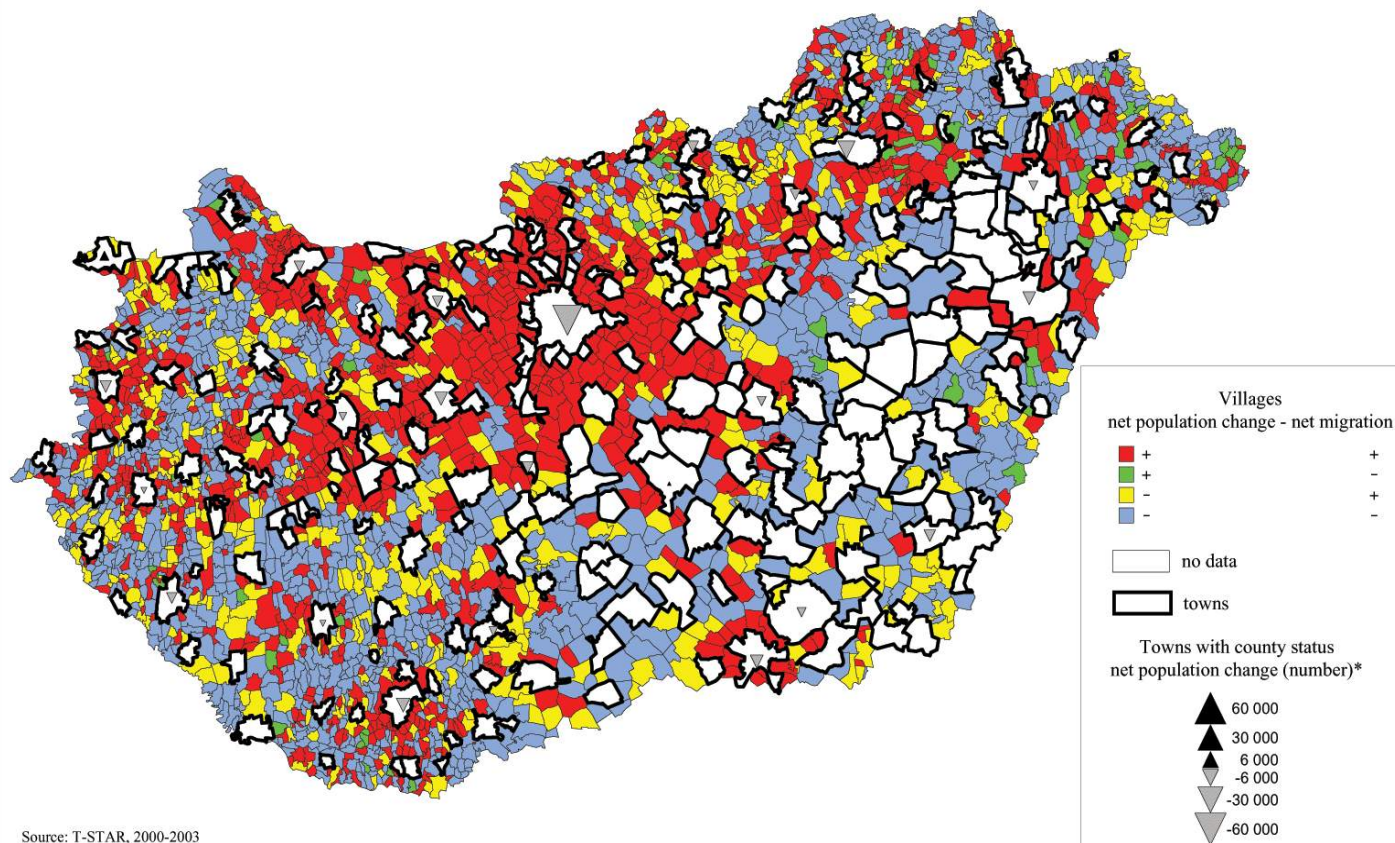
- fenntartható élelmiszer-termelés;
 - a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás és az éghajlatváltozás elleni fellépés;
 - **kiegyensúlyozott területi fejlődés.**
-

Az új európai vidék – tervek 2.

- ❑ – a **tudásátadás és az innováció előmozdítása** a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben;
 - ❑ – a **versenyképesség fokozása** a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében és a **mezőgazdasági üzemek életképességének javítása**;
 - ❑ – az **élelmiszerlánc szervezésének** és a kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előmozdítása;
 - ❑ – a mezőgazdaságtól és az erdészettől függő **ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása**;
 - ❑ – az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony szén-dioxidkibocsátású és **az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodni képes gazdaság** irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban;
 - ❑ – a **társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben.**
-

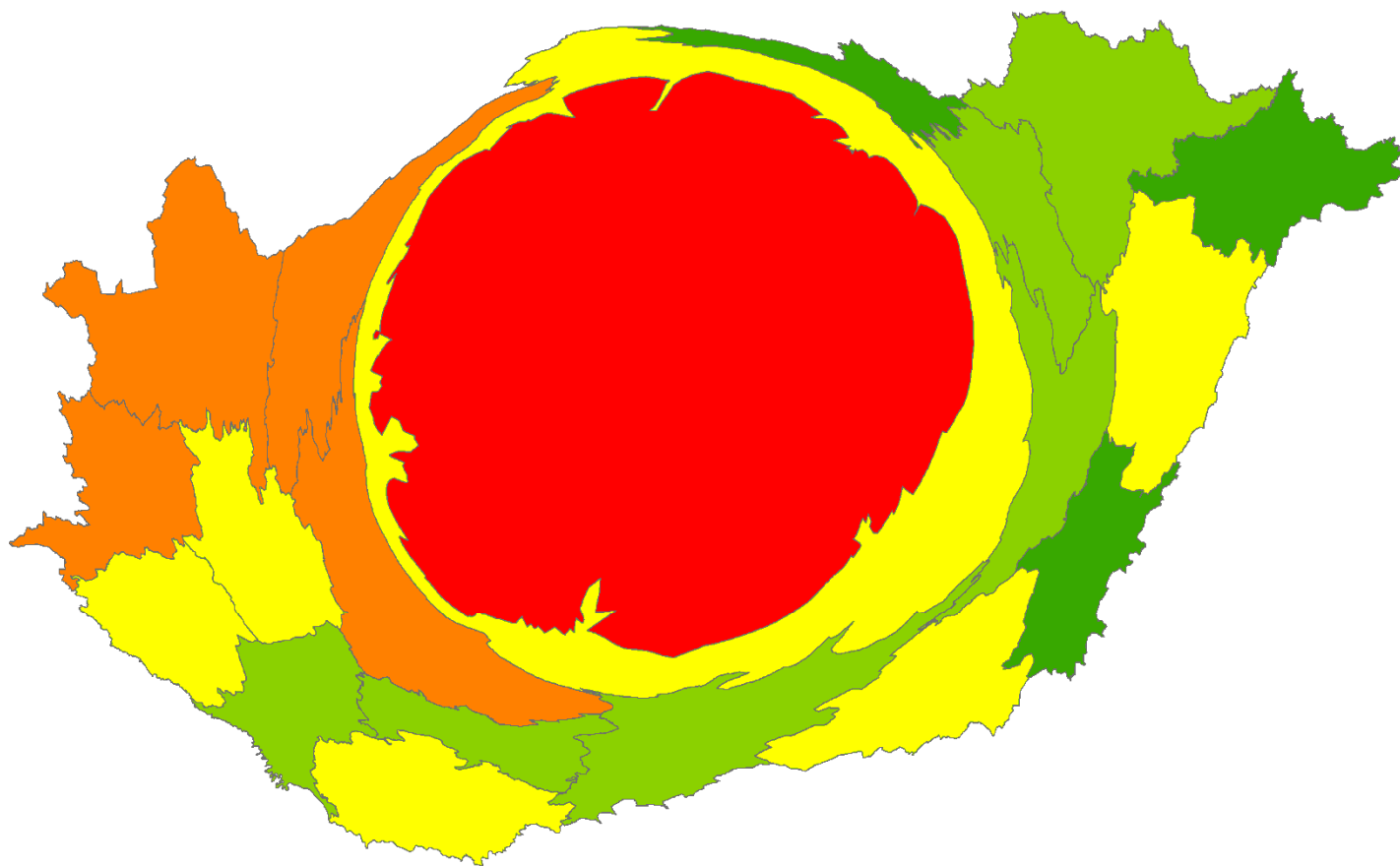
A vidék „elfoglalása” (Timár Judit nyomán)

Figure 1. Types of population change by settlement (2001-2003)

Source: T-STAR, 2000-2003
* 31th Dec. 2000-31th Dec. 2003
© 2005 Centre for Regional Studies

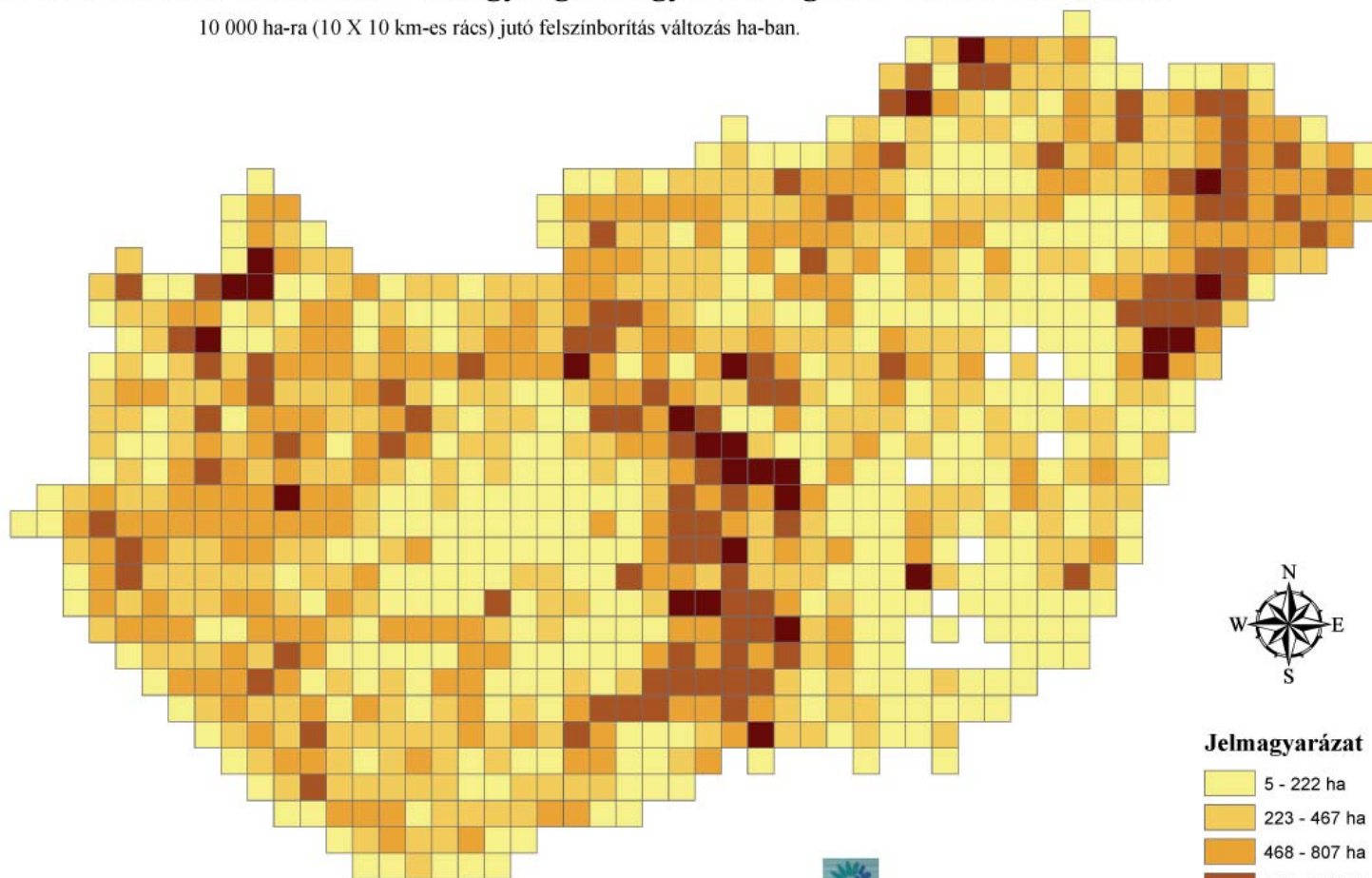
„ A jövedelemtömegek” (Nemes Nagy József nyomán)

A környezeti változások (Farkas Jenő nyomán)

A felszínborítás változásának nagysága Magyarországon 1990 és 2000 között

10 000 ha-ra (10 X 10 km-es rács) jutó felszínborítás változás ha-ban.

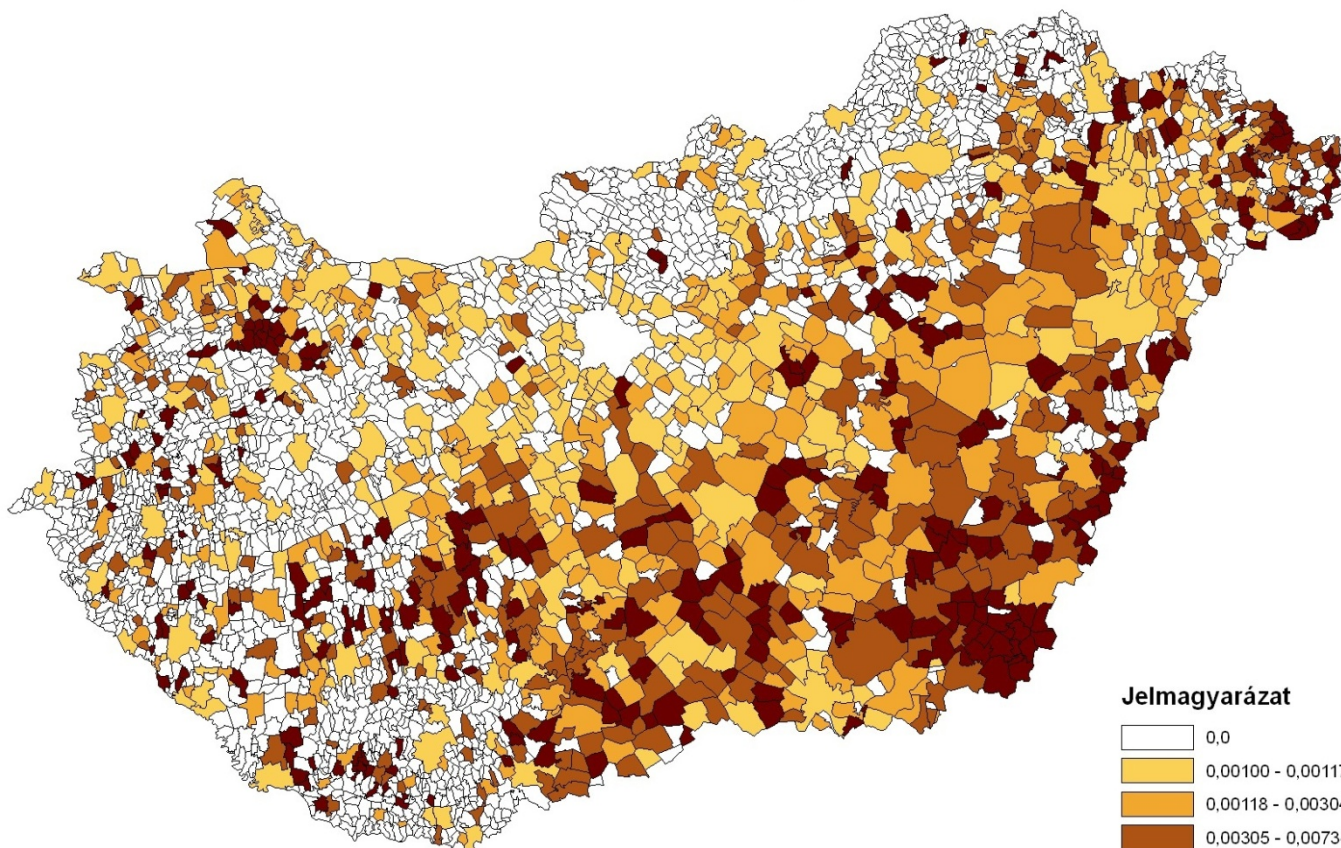

Jelmagyarázat

- 5 - 222 ha
- 223 - 467 ha
- 468 - 807 ha
- 808 - 1327 ha
- 1328 - 3311 ha

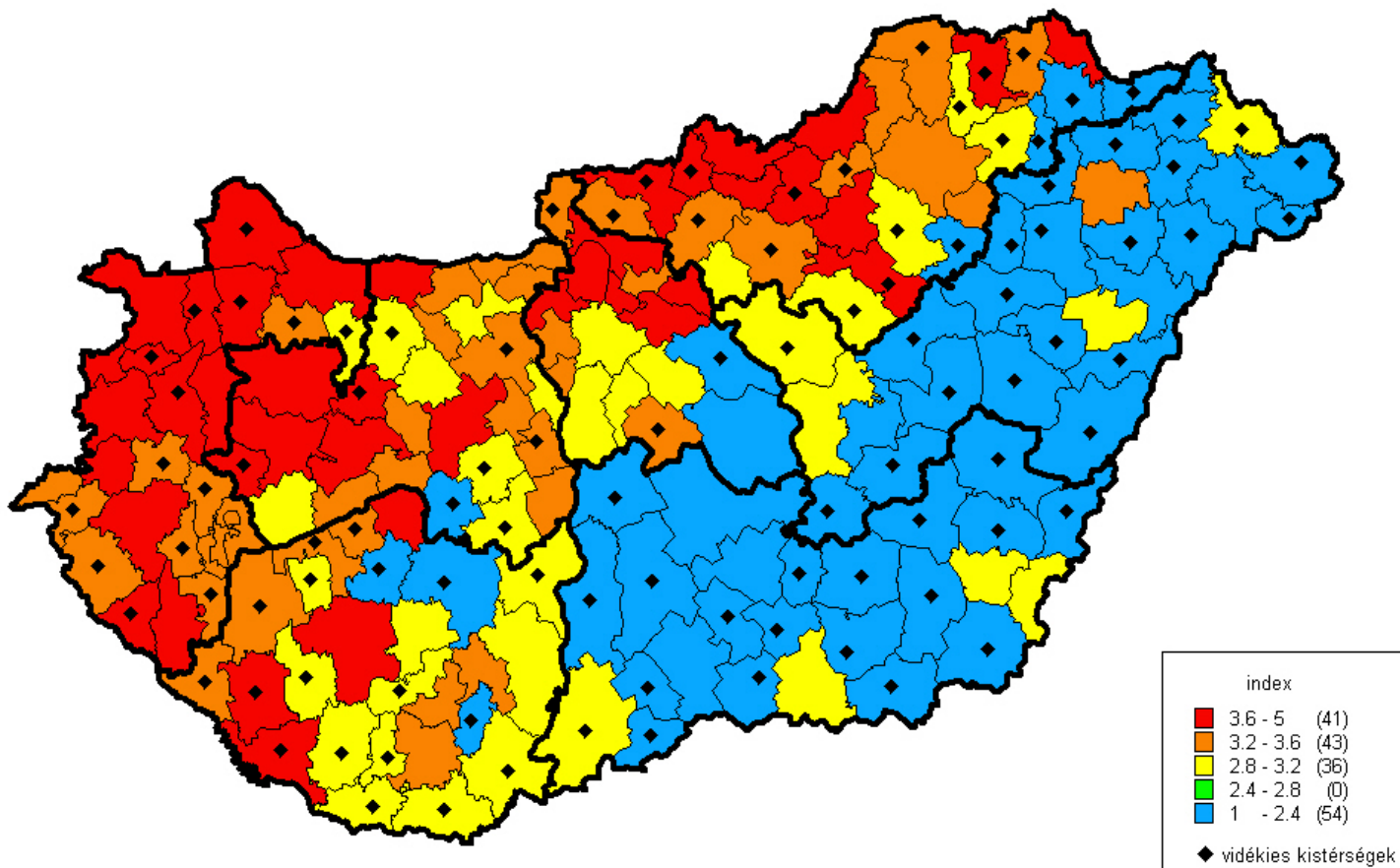
A mezőgazdaság szerepe és a annak regionális különbségei (Farkas J. nyomán)

A mg. kistermelésből származó jövedelem aránya az összes belföldi jövedelemből 2007-ben (TEIR-APEH)
(Bp. adatai nélkül)

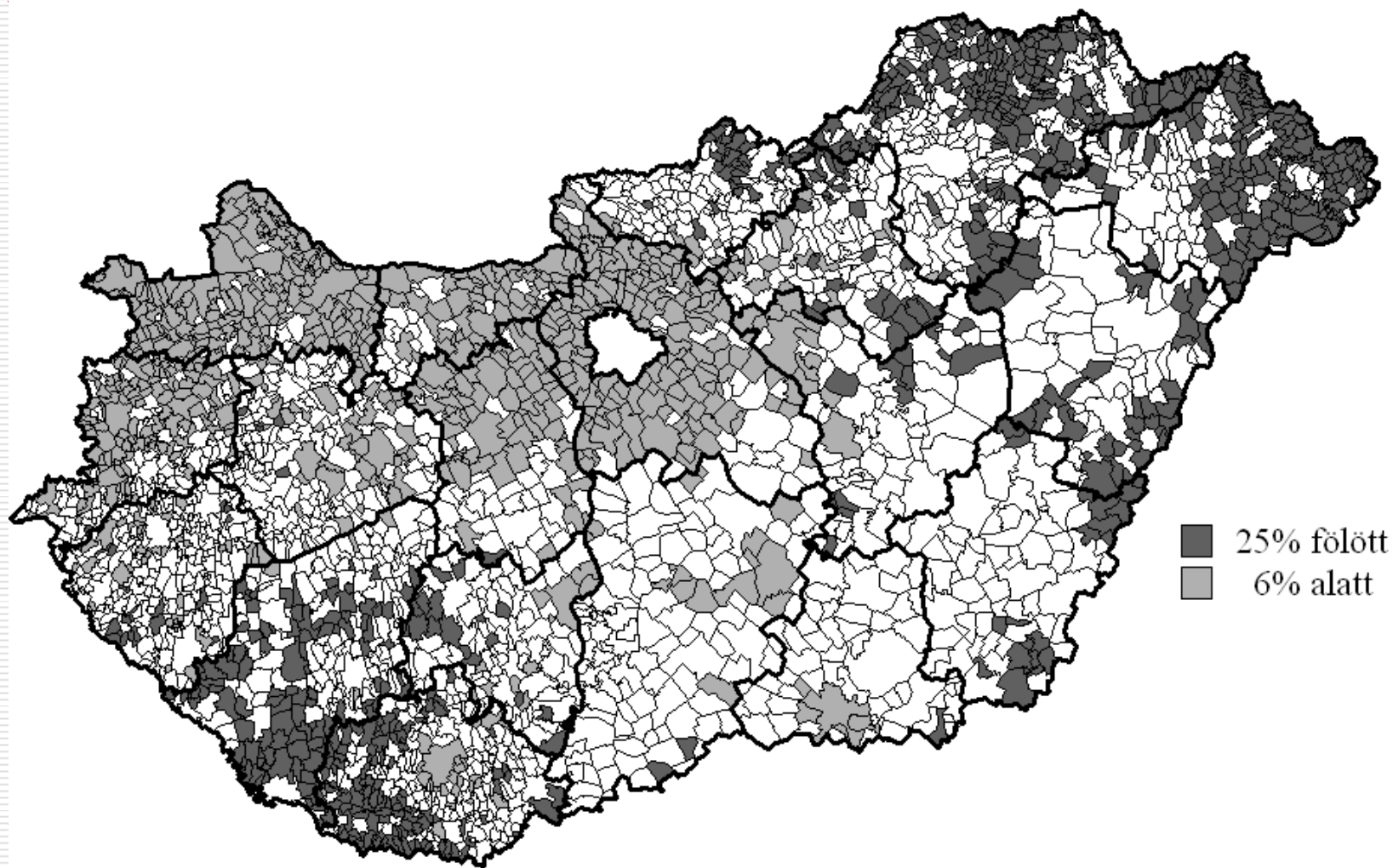
Az öngyilkosságok

Öngyilkossága ráta minősítése a magyarországi kistérségekben, 1970-2002

A „határozottan” gettósodó vidéki települések (Tóth Krisztina nyomán)

(munkanélküliség, alulképzettség, sok gyermek)

Figyelem! (EU 627)

A vidékfejlesztési programoknak **meg kell határozniuk az általuk lefedett terület szükségleteit, és fel kell vázolniuk egy következetes stratégiát**, amelyen keresztül e szükségletek az uniós vidékfejlesztési prioritások figyelembevételével kielégíthetők.

„Vidékeink” tértípusai

I. - Pólus városok és vidékeik

II. - Középvárosok és vidékeik

III. - Kisvárosok, a vidék kulcstelepülései

III. a. - Az átalakuló vidékies mezővárosok az Alföldön

α - aprófalvas vidékeink

β - tanyás vidékeink

A - környezetileg érzékeny vidék

B - mezőgazdasági vidék

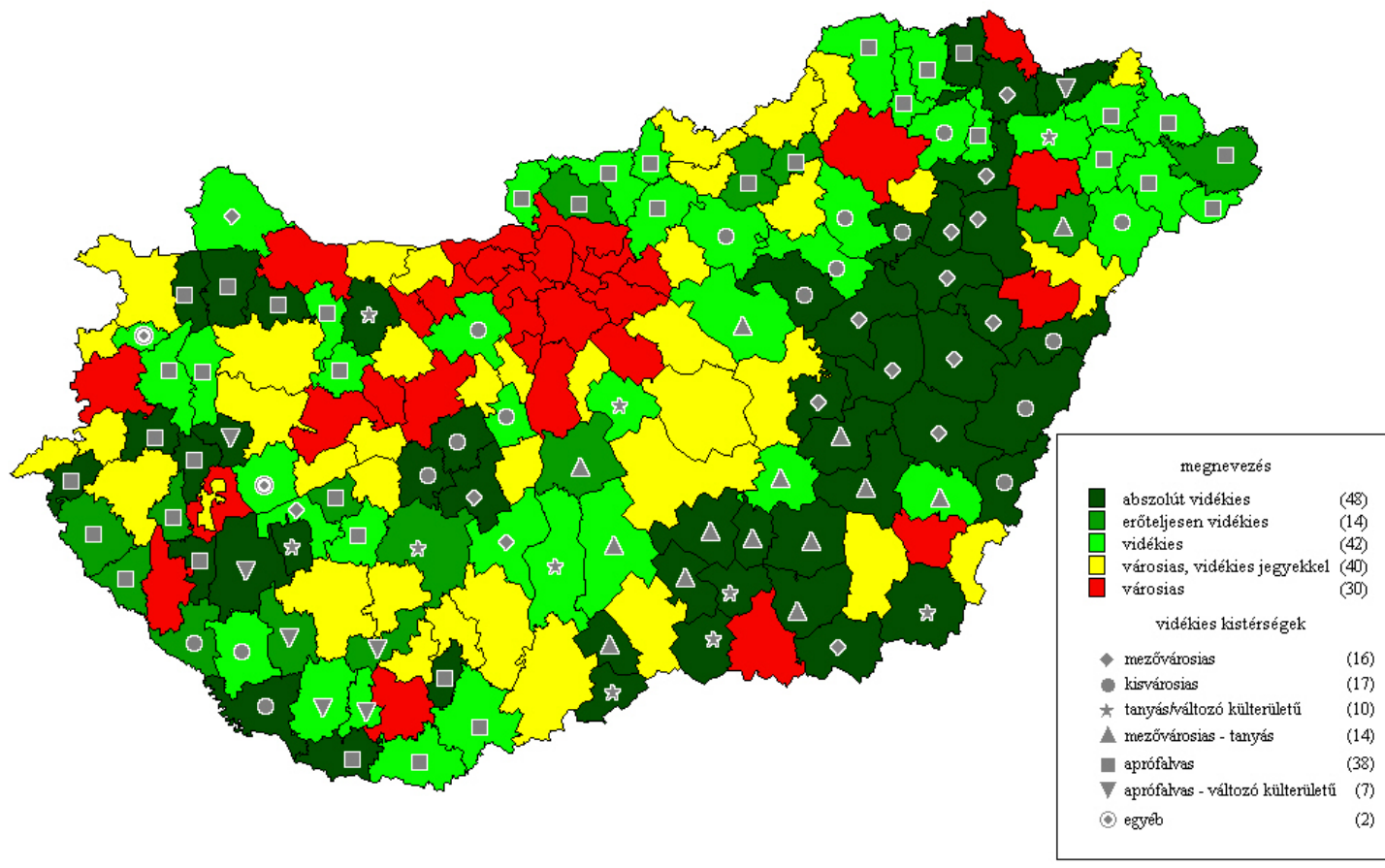
C - rekreációs vidék

- fejlett vidék
- felzárkózó vidék
- elmaradott vidék

Településszerkezeti típusok

A magyarországi kistérségek térszerkezeti típusok szerinti megoszlása, 2007

A magyar vidéki jövő tervezésének fontossága

- ❑ Darányi terv (tovább!!) – stratégia ill. tervek, intézkedések, programok
 - ❑ Európa 2020 – változó támogatási rendszerek – 2014-2020 !!
 - ❑ **Multifund tervezés (!) több programot kell összehangolni**
 - ❑ **Lokális - térségi összefogások**
 - ❑ **Közösség– kultúra**
-

Néhány gondolat a hálózatokról

Bourdieu...szerint **a társadalmi tőke**
*„azon meglévő, illetve könnyen hozzáférhető erőforrások összessége, amelyek egy többé-kevésbé intézményesült, **kölcsönösen felismert és elismert, tartós hálózathoz kötődik**”*

(Bourdieu, 1985: 248).

Fukuyama, Coleman...Putman

- ...a társadalmi tőke olyan erőforrás, amely fenti csoportok, **közösségek közötti hálózatokból** származik
- *a társadalmi tőke az egyének közötti kapcsolatokat jelenti – az ezekből kibontakozó **társadalmi hálózatokat, a kölcsönösség normáját és a bizalmat**"*

(Forrás: Csurgó-Kovách-Megyesi)

Jonathan Murdoch (2006)... a hálózatosodó vidékről

- Murdoch szerint a hálózati és térbeli komplexitás egyidejűleg terjed, és a Castells-féle (1996) **hálózati társadalom a városokhoz hasonló érvénnyel van jelen a rurális helyi társadalmakban is.**
- A tárgyak, információk és emberek összetett, kiszámíthatatlan (!!!) és megjósolhatatlan (!!!) mobilitása, **a hálózatok áramlása egyaránt történhet a globális, nemzeti, regionális és helyi szintereken.**
- Az új gazdasági formációkról szóló tanulmányok is arról számolnak be, hogy **a vállalatok és partnereik kölcsönös, hálózati függősége a feltétele a vidéki innovációnak**

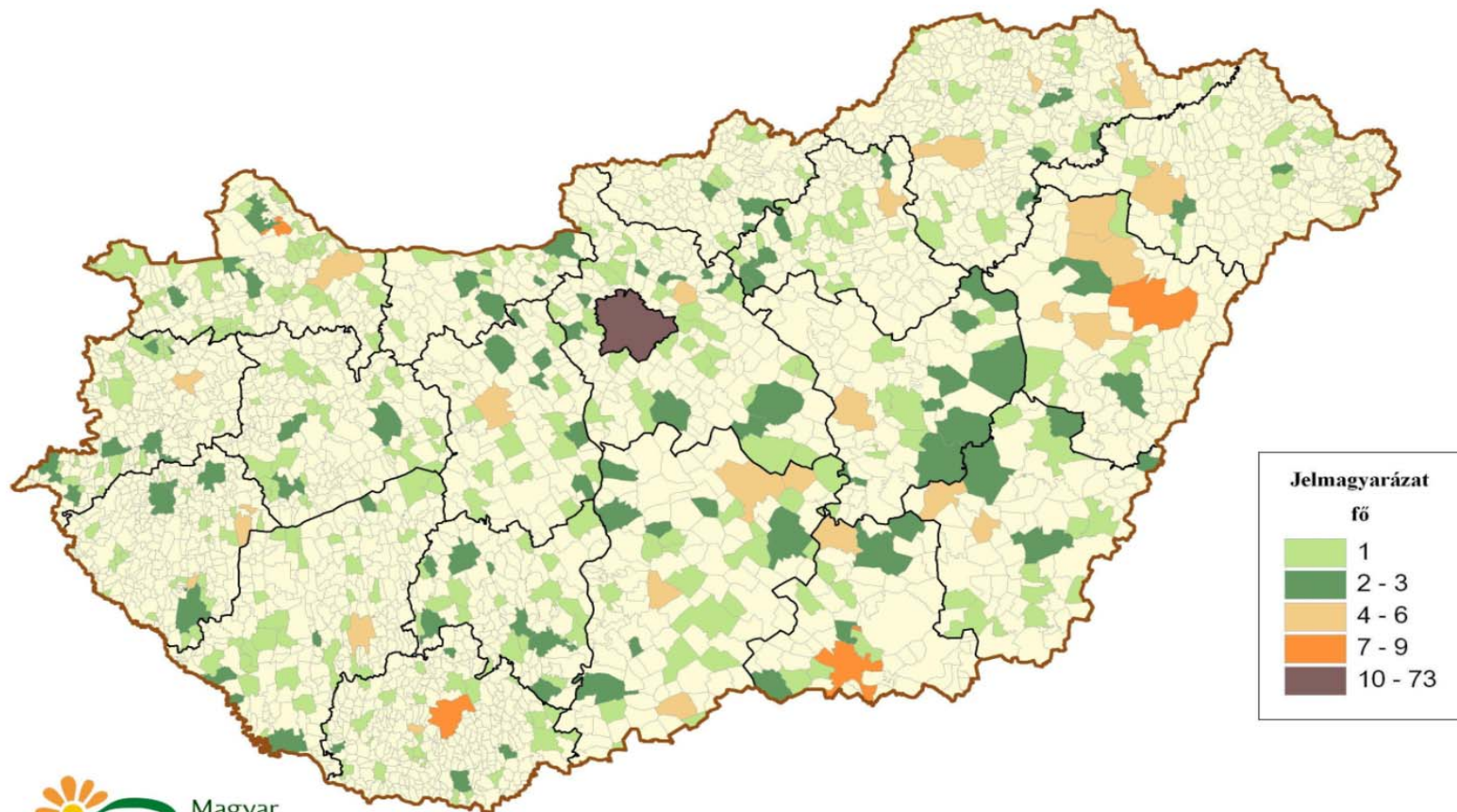
(Forrás: Csurgó-Kovách-Megyesi)

VM	VKSZI	MNVH Állandó Titkárság	MNVH Elnökség				IN
			MNVH Tanács		Országos zervezetek	MTA, egyetemek, főiskolák	FO
	I. t. szakosztály	II. t. szakosztály	III. t. szakosztály	IV. t. szakosztály	MUT, FATOSZ, Hangya, stb.		R
Speciális vidéki térségek		nemzeti parkok, vízügyi, környezetvédelmi szervezetek, stb.					CI
Megyei vidék- fejlesztési csoportok	agrárkamarák		terepi szak- emberek, MNVH találkozási pontok		építészek,		S R E
Térségi-táji s zerveződésű vidék- fejlesztési Csoportok	felvásárlók, vidék- menedzserek	kistérségi szervezetek	térség- fejlesztők, szak- tanácsadók,	LEADER HACS			N D S
Vidéki település- fejlesztési csoportok	agrár- vállalkozók, falu- gazdászok	gazdák, őstermelők,	civilek, népművel ők, falu- és tanya-gondnokok, pedagógusok,	polgármesterek, falu fejlesztők, IKSZT vezetők			E

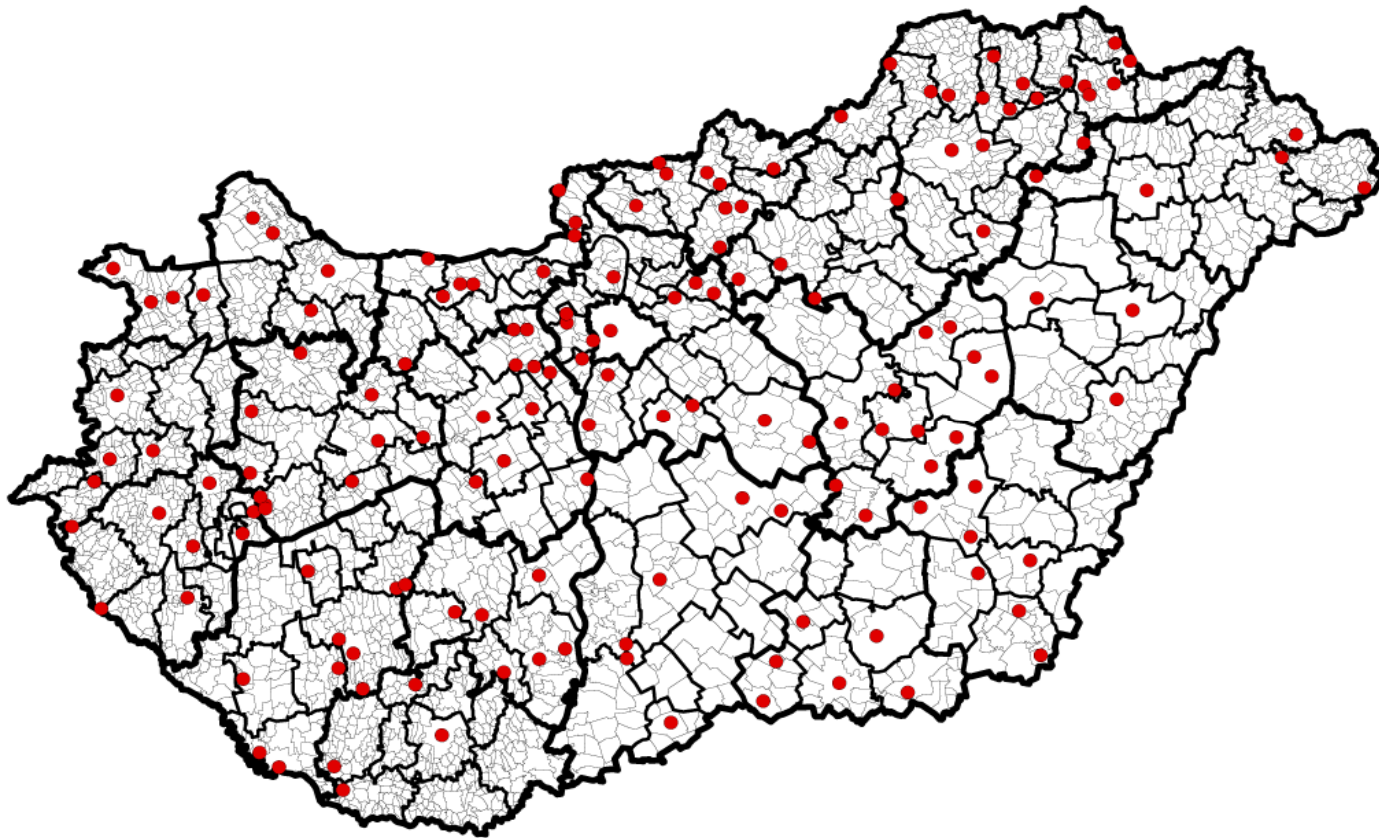
Új regisztráltjaink

együtt, több, mint 8000 fő

MNVH regisztráltak 2011. márciusa óta

Projektötleteti támogatások benyújtására nyilvántartásba vett szervezeteink (közel félezer)

Terület- és vidékfejlesztési „csúcs”: Lajosmizsén

Zárógondolatok

- MNVH Cselekvési terv 2014-ig!
 - (elfogadva, működik, csatalakozzanak!)
 - Szakosztályok – témaműhelyek
 - „Tengelyek” szerint – új témák szerint
 - Kispályázatok-projektötlet támogatások
 - Már futnak, havonta, 90 napos átfutással
 - Kiemelt programok
 - Pl. Nagypám háza, Ormánság, stb.
 - A jövő tervezés-támogatása
 - Konferenciák, beszélgetések, problémafeltárás és feladatgyűjtés
 - Kiadványok,
 - A Falu, Vidéki mozaik, hírlevelek
-

□ S végül

Magyar
Nemzeti
Vidéki
Hálózat

Köszönöm megtisztelő figyelmüket
És sikeres tanácskozást kívánok!

Honlapunk: mnvh.eu

E-mail: csatari@mnvh.eu
